

تجربه نگاری مشارکت اولیا

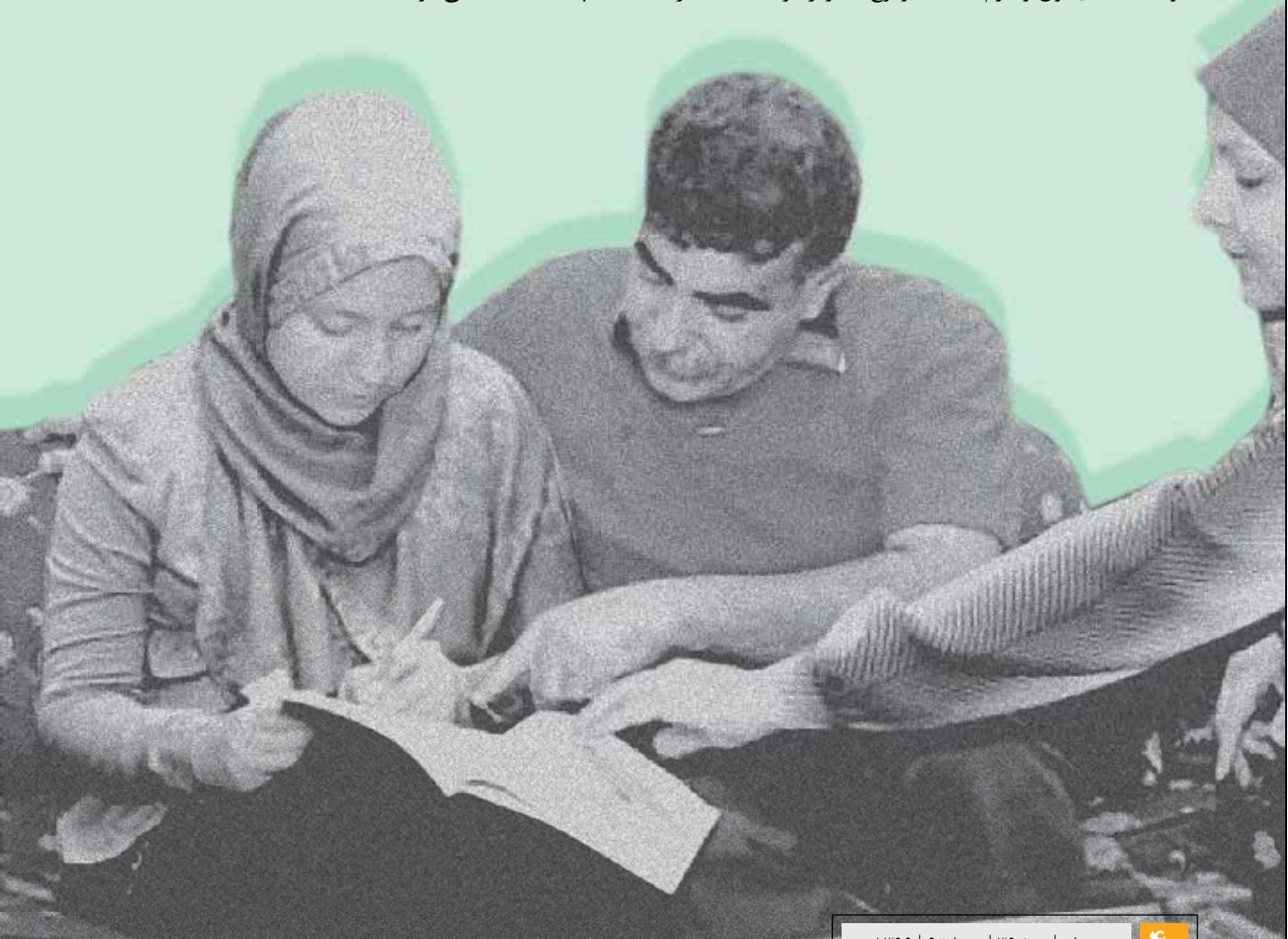
منصوره جنابی، دبیر ادبیات، شهر خوانسار

ارتباط با خانه باشد و با روش‌های گوناگون، اسباب مشارکت فکری اولیا را در تعلیم و تربیت فرزندانشان فراهم کند. چند نکته حائز اهمیت است:

روش مدرسه باید به گونه‌ای باشد که والدین مطمئن باشند باری از روی دوش خودشان و فرزندشان برداشته می‌شود.

بلوغ عاطفی و جسمی دانش‌آموزان، دو نهاد خانه و مدرسه در روند یادگیری دانش‌آموز نقش بسزایی دارند و در تکامل شخصیت اجتماعی و بلوغ فکری و عاطفی او مؤثرند. اما این زمانی محقق می‌شود که هر دو طرف (مدرسه و والدین) این تعامل را جدی بگیرند. در این زمینه، نقش مدرسه حتی ویژه‌تر است. مدرسه باید پیشاهنگ

وضعیت موجود هر جامعه‌ای نتیجه یادگیری دیروز افراد آن جامعه در خانه و مدرسه است. یک اصل مهم دانایی می‌گوید: «آینده یافتنی نیست، بلکه ساختنی است. اگر به دنبال ساختن آینده جامعه هستی، بین خانه و مدرسه پل ارتباطی بزن.» در سطوح گوناگون آموزشی، به‌ویژه متوسطه‌های اول و دوم، به‌علت وقوع

والدین مدرسه را محلی امن بدانند که در آن رازهای بین مدیر، معلم و خانواده کاملاً مخفی نگه داشته می‌شود. در دبیرستان، به‌خاطر بروز مسائل روان‌شناختی، نیاز به تعامل والدین محسوس‌تر است و این موضوع، به‌خصوص در شهرهای کوچک‌تر، باید جدی گرفته شود.

تعامل و تعداد دفعات حضور والدین در مدرسه و پاسخگویی عوامل اجرایی و آموزشی به آن‌ها، به برنامه‌ریزی دقیق بین پایه‌ها منوط است. تجربه بنده نشان داده است که مدیران محترم بنا بر شرایط خاص یا عام، اولیا را به مدرسه فرا می‌خوانند. همچنین، اگر مورد خاص اخلاقی یا درسی از دانش‌آموزی سر بزند، مدیر شرایط تعامل دبیر مربوطه با اولیا را فراهم می‌کند که جای تشکر دارد. اما امروزه این کار با وجود فضای مجازی و پلتفرم‌هایی مثل تلگرام و واتساپ می‌تواند نتیجه بهتری را حاصل کند.

ما معلمان، پس از یک ماه هم‌نشینی با دانش‌آموزان، می‌توانیم بسیاری از ضعف‌های درسی و حتی اخلاقی دانش‌آموز را ارزیابی کنیم. پس به تجربه می‌توانم بگویم، در هر کلاس، دبیر حرف اول و آخر را می‌زند. بنابراین، بسیاری از معضلات اخلاقی و مسائل آموزشی در تعامل با دبیر مربوطه بهتر انجام می‌شود و به نتیجه می‌رسد؛ مشکلاتی از جمله:

افت تحصیلی، نداشتن برنامه منظم، دوستان ناباب، چگونگی مطالعه، خشم و عصبانیت، نداشتن تمرکز فکری در کلاس، افسردگی و خجالت.

والدین باید به معلم نگاه بهتری داشته باشند و آنان را همکارانی در روند رشد و نمو فرزندشان تلقی کنند. آن‌ها باید از تعصبات کورکورانه مادر و پدری اجتناب کرده و به شکل پیوسته (حضور یا مجازی) با معلمان در ارتباط باشند. البته اگر دانش‌آموزی دچار مشکلات شخصیتی و جسمی یا رفتاری‌های خانوادگی است، مدیر باید همان ابتدای سال این موارد را گوشزد کند که مبادا حرمت معلم، دانش‌آموز و والدین خدشه‌دار شود. این مشکلی است که در طول چندین سال اخیر در جلسات شورای دبیران بسیار مطرح شده است.

اگر والدین به‌علت مشکلات اخلاقی یا درسی به مدرسه احضار می‌شوند، ممکن است دانش‌آموز با القای مطالب نادرست و به دور از واقعیت، خشم را در پدر و مادرش نهادینه کند. بنابراین، اینجا نقش مدیر، معلم و مدرسه بسیار حائز اهمیت است. آگاهی و صبر و ارتباط مؤثر، راهگشای بسیاری از مسائل است.

در سال دهم تدریسم در یکی از دبیرستان‌ها اتفاقی رخ داد که بیانش خالی از لطف نیست. دبیران ادبیات از دانش‌آموزان سال چهارم (پیش‌دانشگاهی) انتظار دارند بر کل

آرایه‌های ادبی مسلط باشند، چرا که در سال قبل، امتحان نهایی آرایه‌های ادبی را گذرانده‌اند.

در آن سال، من از دانش‌آموزی خواستم تشبیه و استعاره را در بیتی بیابد، اما او نتوانست. حتی چند سؤال دیگر هم بی‌پاسخ ماند. وقتی متوجه شدم نمره درس آرایه‌های ادبی سال گذشته را ۱۸ گرفته است، از او پرسیدم: «چگونه درس آرایه را پاس کرده‌ای، اما اکنون مردد و درمانده‌ای؟!» او این تذکر مرا با کلی‌گویی و اضافات بسیار به اطلاع والدینش رساند. متأسفانه فردای آن روز مادر او با بنده تماس گرفت و با کمال بی‌ادبی و اهانت، ناسزاهایی گفت و حرمت معلم را نگه نداشت. وقتی مسئله را با مدیر مدرسه در میان گذاشتیم، او با والده تماس گرفت و از او خواست با بنده ملاقات حضوری داشته باشد. وقتی مادر به مدرسه آمد و شکل صحیح گفته مرا متوجه شد، ضمن عذرخواهی از بنده، فرزندش را که شرح واقعه را خلاف واقعیت در خانه بیان کرده بود، تفهیم کرد.

در شرایط حاد مثل همه‌گیری کرونا، تعامل والدین با مدرسه کاملاً مشهود است. برنامه‌ریزی درسی، پرورشی و... با استفاده از فضای مجازی و همراهی دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان، کار آموزش و پرورش را به سرانجام نیک می‌رساند، اگرچه به‌هیچ‌عنوان جای آموزش و پرورش حضوری را نخواهد گرفت. ■